

ZMIERENIE V SYMBOLOCH

– I. ČASŤ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

1 Moj 3,21; 4,3-5; 3 Moj 17,11; Rim 3,23; Ef 2,11-13; 1 Pet 1,18.19

ZÁKLADNÝ VERŠ

Veď viete, že ste zo svojho márneho spôsobu života zdedeného po otcoch boli vykúpení nie pominuteľnými vecami, striebrom alebo zlatom, ale drahou krvou Krista. (1 Pet 1,18.19)

HLAVNÁ MYŠLIENKA

Starozmluvný obetný systém ukazoval na Ježišovu obeť.

Obetný systém bol ustanovený, aby názorným spôsobom ukázal, ako Boh vyrieši problém hriechu. Jadrom služby bola krv obetných zvierat. Život zvieratá bol obetovaný, aby bol život kajúceho hriešnika zachránený. Zviera symbolizovalo Ježiša, ktorý dal svoj život namiesto nás.

Keď kajúci hriešnici priniesli svoju obeť Hospodinovi, poznali, že sú hriešnici, ktorí si zasluhujú smrť. Ale prejavili tiež vieru – spoliehali sa, že Hospodin im odpustí a prijme život obetného zvieratá, ktoré zomrelo namiesto nich. Je nevyhnutné uvedomiť si zodpovednosť za svoj hriech (pokánie a vyznanie). Očistení budú len tí, čo si vo svetle kríža uvedomia vlastnú hriešnosť a potrebu odpustenia a v pokore prijmú Krista ako Božieho Baránka, ktorý sníma ich hriech.

LEKCIA V KOCKE

Téma: Obetný systém – názorný obraz zmierenia a plánu záchrany

- Obeť – možnosť zástupnej smrti (1 Moj 3,21; 4,3-5)
- Obeť – očistenie hriešnika (Ef 2,11-13)
- Obeť – ponuka pre všetkých hriešnikov (1 Pet 1,18.19)
- Obeť – moja zodpovednosť za smrť nevinného (3 Moj 4,5-7.28-31)
- Obeť – viacero obrazov pre jedného Záchrancu (3 Moj 1-7)

ZMIERENIE A OBETE ZVIERAT

? Kedy sa v Biblii prvýkrát stretávame s obeťou zvierat? 1 Moj 3,21; 4,3-5

Obeť zvierat a kajúci hriešnik, ktorý ju priniesol, boli navzájom takí stotožnení, že život zvierat zastupoval život človeka. Krv zvierat sa stala prostriedkom zmierenia. (3 Moj 17,11)

? Aké dôležité posolstvo nachádzame vo verši 3 Moj 17,11?

V starozmluvnom obetnom systéme nachádzame veľa symbolov.

(1) Keďže smrť zvierat symbolizovala smrť jednotlivca, obetný akt bol činom spasenia, prejavom Božej milosti a lásky. Boh bol ochotný prijať smrť iného tvora, aby ušetril život človeka a naďalej s ním mal spoločenstvo.

(2) Život zvierat nemohol v skutočnosti očistiť život hriešnika. Smrť obetných zvierat mala len symbolický význam. Ukazovala na smrť „potomstva ženy“, Ježiša, ktorý dal svoj život ako výkupné za mnohých. (Mar 10,45)

(3) Usmrtenie obetného zvierat znázorňovalo vážnosť hriechu a cenu odpustenia. Usmrtenie zvierat muselo byť pre mnohých Izraelcov veľmi bolestivé. Tento proces im mal pomôcť pochopiť, že hriech od smrti nemožno oddeliť a že odpustiť hriech neznamena prehladať ho. Za naše vykúpenie Boh zaplatil drahou krvou Krista, ktorý je „bezchybný a nepoškvrnený baránok“. (1 Pet 1,19)

Vo chvíli, keď do nášho sveta vstúpil hriech, Boh zriadil obetný systém, ktorý mal plniť túto symbolickú a výchovnú úlohu. Bol výrazom nádeje na prichádzajúceho Vykupiteľa – nádeje uprostred bolesti, ktorú spôsobuje vina a smrť.

? Berieš problém hriechu naozaj vážne? Čo všetko si ochotný znášať v snahe zvíťaziť nad ním? 1 Pet 4,1

HRIECH A NEČISTOTA

Tretia kniha Mojžišova sa detailne zaoberá problémom hriechu a nečistoty, ale vyzdvihuje najmä tému *čistý/nečistý* alebo *nečistota/očistenie*. Nečistota sa považuje za to, čo zmluvný vzťah porušuje, podobne ako samotný mravný hriech. Zmyslom pokynov týkajúcich sa nečistoty bolo motivovať Izraelcov, aby sa vyhýbali čomukoľvek, čo ich môže nakaziť. Zákony o ošiščovaní ich mali naučiť, ako môžu byť pred Pánom opäť čistí.

Uvádžeme niektoré zdroje nečistoty, ktorým sa jednoducho nedalo vyhnúť: napríklad nečistota, do ktorej sa žena dostáva po narodení dieťaťa. (3 Moj 12) V tomto prípade je nečistota dôsledkom krvácania, ktoré nasleduje po narodení dieťaťa. (3 Moj 12,4.5.7; 15,19-30) Aj muž, ktorý krvácal, bol považovaný za nečistého. (3 Moj 15,1-15.16-18)

V týchto prípadoch to bol jednotlivec, ktorý mohol prenášať nákazu. Preto mal zakázané stretávať sa s kýmkoľvek alebo sa dotýkať čohokoľvek svätého. Dôraz sa očividne dával na umývanie a karanténu s dodržiavaním istých hygienických návykov. Ale skrýval sa v tom aj určitý teologický prvok. Nečistému človeku nebolo dovolené stretávať sa s inými ľuďmi a bol vylúčený zo svätyne. „Nečistota“ sa tak stala akousi metaforou, ktorá vyjadrovala odcudzenie človeka od Boha a iných ľudí. Nečistota sa v skutočnosti dávala do súvisu so smrťou. Spájala sa s mŕtvymi (4 Moj 6,6.7.11), s chorobami (3 Moj 13,14) či krvácaním (následkom straty krvi človek zomiera). Malomocní boli úplne nečistí a považovali ich za mŕtvych. (4 Moj 12,9-12)

Nečistý človek sa nachádzal v ríši smrti, odkiaľ mohol uniknúť len prostredníctvom očistného obradu. Inak by zostal oddelený od Boha a zvyšku Božieho ľudu. (3 Moj 15,31) Biblické chápanie nečistoty naznačuje, že pre ľudí je v prostredí, v ktorom žijú, nečistota takmer prirodzenou. Aby mohli slobodne prichádzať k Bohu, potrebujú očistenie. Toto očistenie bolo možné hlavne prostredníctvom krvi obetného zvieraťa. (3 Moj 12,8)

❓ Prečítaj si Ef 2,11-13. Aj keď tu nie je použitý výraz „nečistý“, ako nám problém nečistoty opisujú uvedené verše? S akou „nečistotou“ sa stretávame my dnes? Ako môžeme byť očistení?

OBETE

❓ Čo nám verše 3 Moj 4,3.13.22.27 hovoria o hriechu a o tom, kto potrebuje zmierenie za svoj hriech?

Zo spomínaných obetí za hriech sa môžeme veľa naučiť.

(1) Druh zvierata prineseného ako obeť za hriech závisel od finančnej situácie jednotlivca. (3 Moj 5,7-12) Svedčilo to o tom, že Hospodin bral do úvahy finančnú situáciu ľudí. Nemali by sme prehliadnuť jasné poslanstvo: Spasenie v Kristovi je pre všetkých ľudí, bez ohľadu na ich postavenie v tomto svete.

(2) Obetné zviera malo byť zdravé a bezchybné. (3 Moj 4,3) Hriešnik sa dopustil chyby a mravne sa poškvrnil, ale obetné zviera, ktoré znázorňovalo Božieho Baránka, bolo bez chýb.

❓ Akú dôležitú skutočnosť o Ježišovi predznamenovali bezchybné obete? Prečo je tento rozmer taký dôležitý pre nás a plán spasenia? 1 Pet 1,18.19; Rim 5,19; 2 Kor 5,21; Žid 4,15

Zapamätajte si ešte jednu dôležitú vec – obeť za hriech bola prinášaná za neúmyselný i úmyselný hriech (3 Moj 5,1-5) a rituálnu nečistotu. (3 Moj 12,6.7) Aké morálne ponaučenie z toho vyplýva pre nás? Neexistuje hriech, ktorý by Boh nemohol odpustiť, ak sa z neho hriešnik kajú. Mravná a rituálna nečistota boli symbolicky odstránené z kajúceho hriešnika prostredníctvom vyliatej krvi. V skutočnosti ich však od hriechu mohla očistiť len krv Ježiša Krista. Dobrá správa, ktorá z týchto obetí vyplýva pre nás, je, že bez ohľadu na našu minulosť, bez ohľadu na to, ako hlboko sme padli, prostredníctvom Ježiša Krista môžeme nájsť obnovu, uzdravenie, odpustenie a očistenie.

❓ Je ľahké pochybovať o svojom spasení. Možno je niekedy dokonca dobré, ak pochybujeme o tom, ako to s nami vyzerá pred Pánom Bohom. Vieme, že budú aj takí, ktorí si mysleli, že budú zachránení, ale nakoniec nebudú. (Mat 7,22.23) Ako nájsť istotu, ktorú potrebuješ? Ako nebyť príliš trúfalý a namyslený?

ODSTRÁNENIE HRIECHU A NEČISTOTY

- ❓ Akú úlohu plnil kňaz a akú obyčajný človek pri obetiach opísaných v 3 Moj 4,5-7.28-31?

Aby sme správne pochopili zmysel obetných darov, je dôležité pozrieť sa na niektoré obrady. Keď kajúci hriešnik priniesol obetné zviera do svätyne, položil ruku na hlavu zvieratá a sklonil sa k nemu. Robil to, aby bola „so záľubou prijatá, aby získal zmierenie“ (3 Moj 1,4), čo znamenalo, že hriešnik sa úplne stotožňuje s obeťou. Obeť, na ktorú prešiel hriech jednotlivca, ho v tej chvíli zastupovala pred Bohom.

Obetné zviera obvykle zabil človek, aj keď existovali výnimky. (3 Moj 1,14.15; 5,8) Tento obetný akt je zvlášť významný, ak ho dáme do súvisu so stavom viny a odcudzenia, v akom sa kajúci hriešnici nachádzali. Za porušenie zmluvy čakala hriešnikov smrť. Smrť však podstúpilo obetné zviera, nie kajúci hriešnik, ktorého život Boh ušetril. Hriech a trest zaň nemožno od seba oddeliť. Toto prenesenie nám niečo naznačuje – k jeho naplneniu došlo pri smrti Ježiša Krista na kríži, kde bol náš hriech prenesený naňho a kde Ježiš podstúpil smrť, ktorú sme mali podstúpiť my.

Okrem toho, že hriešnik mal položiť ruky na zviera a zabiť ho, musel sa vykonať aj ďalší obrad – priniesť krv do svätyne. Tak bol vlastne prenesený do svätyne hriech človeka. V niektorých prípadoch ňou kňaz pokropil vnútro svätyne (3 Moj 4,6), inokedy ňou potrel rohy obetného oltára. (v. 30) Ak hriech nebol prenesený do svätyne takýmto spôsobom, potom bol prenesený prostredníctvom kňaza. V takomto prípade musel kňaz zjesť z mäsa obete za hriech a tak vlastne preniesť hriech ľudu na seba. (3 Moj 10,17) Boh prevzal zodpovednosť za hriech kajúceho hriešnika. To poukazovalo na Kristovu veľkňazskú službu za nás.

- ❓ Uvažuj o význame týchto obetí. Ukazovali na Ježiša Krista, ktorý zomrie namiesto nás za naše hriechy. Ako by mala realita jeho smrti ovplyvniť náš každodenný život? Ako je to v tvojom prípade?

OSTATNÉ OBETE

❓ Aký význam mali zápalné (spaľované) obete? 3 Moj 1,3-9; 22,17-22

V tretej knihe Mojžišovej je zápalná obeť chápaná ako zmierujúca obeť. Veľmi dôležitý je však ešte iný význam – keďže obeť bola úplne spálená na oltári a prijatá za človeka, predstavovala úplné zasvätenie Hospodinovi. Mohla byť tiež prinesená ako ďakovná alebo dobrovoľná obeť. (3 Moj 22,17-22) Ďakovnú obeť Izraelci prinášali, keď splnili sľub a chceli Bohu vyjadriť svoju vďačnosť. Dobrovoľná obeť vyjadrovala osobné odovzdanie, vďačnosť a radosť.

❓ Akú úlohu plnili pokojné obete (alebo obete spoločenstva)? 3 Moj 7,12.16

Pokojná obeť mohla byť prinesená ako obeť vďaky alebo dobrovoľná obeť. (3 Moj 7,12.15.16) To naznačovalo, že obetný akt bol radostnou príležitosťou. (1 Sam 11,14.15; 1 Kráľ 8,62.63) To, že mäso obete sa od Hospodina vrátilo naspäť obetujúcemu, aby ho jedol s príbuznými a priateľmi v jeho prítomnosti, naznačuje (5 Moj 12,17.18), že táto obeť upevňovala zmluvný vzťah prostredníctvom spoločenstva s Bohom a ostatnými Izraelcami. (5 Moj 27,7; 1 Kráľ 8,63)

❓ Aký význam mala obilná (alebo pokrmová) obeť? 3 Moj 2,1-10

Obilná obeť pozostávala z plodov zeme a vyjadrovala uznanie Božej láskavej starostlivosti o jeho ľud. Aj keď Bohu patrilo všetko, žiadal len túto malú časť, ktorú mali ľudia priniesť ako výraz vďačnosti. (5 Moj 26,9.10) Ku každej obilnej obeti mali pridať aj „sol' zmluvy“. (3 Moj 2,13) Sol' používali na Blízkom východe ako konzervačný prostriedok, preto bola vhodným symbolom záväznosti zmluvy. (2 Par 13,5) Táto obeť vyjadrovala ochotu človeka zachovať zmluvný vzťah s Hospodinom.

❓ V Starej zmluve sa stretávame s rôznymi druhmi obetí, kým v Novej zmluve len s jednou. Čo nám to hovorí o povahe a účinnosti Ježišovej obete? Akú istotu nám dáva táto jediná obeť?

ODPORÚČANÉ ŠTÚDIUM

„Celý obetný systém navrhol Kristus a dal ho Adamovi ako predobraz Spasiteľa, ktorý mal prísť, niešť hriechy sveta a zomrieť za jeho vykúpenie. Prostredníctvom Mojžiša dal Kristus Izraelcom presné pokyny o obetných daroch... Ako obeť Bohu boli prijaté len čisté a bezchybné zvieratá, pretože len tie najlepšie symbolizovali Krista...“ (SaDG 225)

„Mnohí nechápali, prečo sa v starom právnom systéme vyžadovalo toľko obetných darov, prečo bolo na oltár prinesených toľko krvavých obetí. No táto významná pravda, ktorú mali ľudia pred očami a ktorá sa im stále znova vtláčala do mysle, znela: *Bez preliatia krvi niet odpustenia*. Každá krvavá obeť ukazovala na 'Božieho Baránka, ktorý sníma hriech sveta.'“ (E. G. Whiteová v 7BC 932)

„Odvtedy, čo bolo v raji hadovi oznámené: *Položím nepriateľstvo medzi teba a ženu, medzi tvoje potomstvo a jej potomstvo* (1 Moj 3,15), satan vedel, že svet nemá vo svojej neobmedzenej moci... S veľkým záujmom pozoroval obeť, ktoré prinášal Adam a jeho synovia. V týchto obradoch videl názorné spojenie medzi nebom a zemou. Rozhodol sa toto spojenie prerušiť. Falošne predstavoval Boha a nesprávne vykladal zmysel obradov, ktoré znázorňovali Spasiteľa. Ľudia sa začali Boha báť ako tyrana, ktorý sa teší z ich záhuby. Obete, ktoré mali zjavovať jeho lásku, sa prinášali na uzmiernenie jeho hnevu.“ (TV 69; DA 115)

NÁMETY NA UVAŽOVANIE

1. Podľa uvedeného citátu, satan prekrútil význam obetí. Môže aj nám hroziť nebezpečenstvo, že prekrútime význam Kristovej obete? Poznáte niektoré názory, ktoré prekrúcajú význam Kristovej obete na kríži?
2. Na rozdiel od Izraelcov si denne pripomínáme cenu hriechu, neprinášame denne obeť ako Izraelci na púšti. Ako si môžeme pripomínať vzácnu obeť Ježiša Krista za nás, aby sme nezabudli, že Kristus nám dal nádej na večný život?
3. Vysvetli praktickým spôsobom, ako môžeš odovzdať Bohu všetko, čo máš. Čo to znamená? Ako to môžeš urobiť?

ZHRNUTIE

Po príchode hriechu Boh ustanovil obetný systém, ktorý mal ľuďom pripomínať cenu odpustenia a budúcu obeť jeho Syna. Mali prinášať rozmanité obeť, aby tak zmyli hriechy, boli očistení od nečistoty a ako kajúci hriešnici vyjadrili svoju hlbokú pokoru a chválu.